

KARS ALPASLAN ANADOLU LİSESİ

TARİHÇESİ

1064 yılında Büyük Selçuklu Devleti Sultanı Alparslan'ın fethinden günümüze kadar kısa aralıklar hariç sürekli Türk egemenliğinde kalan Kars'ta ilk medrese 1150'de Erzurum Saltuklu vezirinin karısı Tacünnisa tarafından kurulmuştur. 1647'de şehri gezen Evliya Çelebi, Kars'ta 18 sübyan mektebi olduğunu ve mevcut 47 camiden 8'inin medrese görevi de gördüğünü belirtmiştir. 1878'den 1918'e kadar Rus işgali altında kalan ve bütünüyle Rus-Ortodoks eğitim sisteminin etkisinde kalan Kars'ta bu dönemde dengesiz ve ikili bir eğitim yapısı gelişti. Eğitimin dinsel niteliği korumakla beraber, açılan yeni devlet okullarında Rusça eğitim yapılması sebebiyle Müslüman yerli halk çocuklarını bu okullara gönderemiyordu. Bu okullara gidenler içinde Müslüman öğrencilerin oranı kentlerde % 4 iken, köylerde ise yok denecek kadar azdı. Okullara genellikle kentlerdeki Hıristiyan soyluların, eşrafın ve ileri gelenlerin çocukları gidiyordu. Bu arada Müslüman kesim, kendi geleneksel kültür ve eğitim kurumlarını koruyordu.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Kars'ta 39 ilkokul vardı. Bu okulların çoğu daha önce geleneksel mahalle mektebi olarak hizmet vermekte iken, çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile milli eğitim politikası çerçevesinde Maarif Bakanlığı'na bağlanan okullar idi. Özel idareye bağlı olarak faaliyet gösteren "idadi" de ortaokula dönüştürülmüştü.

Okulumuz Cumhuriyet'in 10. Yılı olan 1933 yılında Kars Lisesi adıyla Kars'ta kurulan ilk lisedir. Bölge lisesi olarak eğitime başlayan okulun imkânları; Ağrı, Artvin, Erzurum, Kars ve daha önce Kars'ın ilçeleri olan Iğdır ve Ardahan'dan lise eğitimi almak için gelen öğrencilerin ihtiyacını karşılamak için geniş tutulmuştur.

1964 yılında Selçuklu Sultanı Alparslan'ın, Kars'ı fetih edişinin 900. yılında Kars Lisesi'nin adı Alpaslan Lisesi olarak değiştirilmiştir. 21 Mart 2011 tarihinde Anadolu Lisesine dönüştürülerek Kars Alpaslan Anadolu Lisesi adını almış, 05 Nisan 2019 tarihinde de proje okulu olmuştur.

Okul eğitim-öğretime ilk Gazi Kars İlköğretim okulunun bulunduğu binada başlamış, daha sonraki yıllarda ise Emniyet Müdürlüğü binasında bir süre eğitime devam etmiştir. Bu bina müstakil Merkez Ortaokulu'na şimdiki adıyla Şehit Albay İbrahim Karaoğlanoğlu İlköğretim Okulu'na dönüşünce, Kars Lisesi de 1961 yılında şuan Ordu Evi olan binaya taşınmıştır. Okulumuz pansiyonlu okul olma özelliğini kuruluşunda günümüze kadar korumuştur. Okul 1974 yılında şuan eğitim-öğretim yaptığı binaya taşınmış, aynı yıl şuan okulla aynı bahçe içerisinde yer alan 150 öğrenci kapasiteli erkek pansiyon binası da hizmete girmiştir. 2009 yılında okul ve pansiyon binasında depreme karşı güçlendirme çalışması yapılmış, 2010 yılında tamamlanmıştır. Bu süre içerisinde okul eğitim öğretime Kars Anadolu Öğretmen Lisesi binasında devam etmiştir.

Kurulduğu günden itibaren ortaokul kısmını da bünyesinde barındıran Kars Alpaslan Lisesi 1974 yılında ortaokul kısmının ayrılarak, Gazi Kars Ortaokulu adıyla bağımsız bir ortaokula dönüşmesiyle müstakil lise halinde eğitim-öğretime devam etmiştir.

1965' e kadar ildeki tek lise olan Alpaslan Lisesinde okuyan öğrenci sayısı 1955' de 248 iken, 1965'te 1582'ye ulaşmıştır. 1972'de ildeki lise sayısı 9'a, 1973'te 13'e yükselmiştir. Lise öğrenci sayısı ise 1980'de 9500' e ulaşmış ve 1955-1980 yılları arasında öğrenci sayısındaki artış 37 katı geçmiştir. Artış hızı kız öğrencilerde 74 kat gibi çok büyük boyutlara ulaşmış iken,

erkek öğrencilerde 34 kat civarında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, 1980' de kız öğrenci sayısı tüm lise öğrencilerinin % 22'sini aşmıyordu.

1955'te Kars Alpaslan Lisesi'nde 14 öğretmen vardı. 1965'te bu ilin tek lisesinde öğretmen sayısı 32' ye yükseldi.

Cumhuriyet Senato Başkanı, bakan ve milletvekili gibi birçok siyasetçiyi mezun eden okulumuz, bunların yanında Türkiye'nin sosyal, sportif, ekonomik ve sanatsal hayatına birçok değerli ismi kazandırmıştır. Bu isimlerin yetiştirilmesin de emeği geçen, okul öğretmenlerin de çok tanınmış simalara rastlanmaktadır. Bunların başında, "Kadın Yazarların Annesi" olarak bilinen Milli Edebiyat akımının temsilcilerinden Halide Nusret ZORLUTUNA 1935-1938 yılların da okulda Edebiyat öğretmeni olarak görev yapmıştır. 1964 de Kars'ı Tanıtma Derneği, Selçuklu Fethini Kutlama Komitesinin düzenlediği Alpaslan Marşı yazımı yarışmasında ZORLUTUNA' nın yazdığı Alpaslan Marşı birinci olmuş ve ünlü besteci Nevit KODALLI tarafından bestelenmiştir. Bu eser okulun şimdiki binasının giriş duvarını süslemektedir. Bu duvarları süsleyen bir diğer eser şair Eyüp HAKVERDİ' nin Alpaslan Lisesi Marşı adlı eseridir. Okulda görev yapmış bir diğer önemli isim Modern Türk Şiiri' nin önde gelen isimlerinden olan Behçet NECATİGİL' dir. Şair İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'ndan 1940 yılında mezun olmuş ve 26.12.1940 tarihinde ilk görev yeri olan Kars Lisesi'nde göreve başlamıştır. Kars'ın ikliminden olumsuz etkilenen şair hastalanarak 25.09.1941 tarihinde Zonguldak'a tayin istemiştir.

Okulun diğer öğretmenleri Köpük adlı şiirin yazarı şair Ahmet Şevket BOHÇA 1945-1947 yılları arasında; Gönülünden Duygular, Bir Ömür Yolunda, Dünya Bu, Bu da Benden adlı eserlerin sahibi Ali Reşat ÖZDEMİR 1946-1947 yılları arasında; şair Refik Fikret SAĞANAK 1936-1938 yılları arasında; Aşık Sümmani Hayatı ve Şiirleri, Baba Salim, Manilerimiz adlı eserlerin sahibi şair Nesip YAĞMURDERELİ 1937-1938 yılları arasında; Eğitim Sosyolojisi, Kadın Seslenişindeki Işık, Öyküleşen Anılar, Işık Veren Kadınlar eserlerin sahibi Nevin KORUCUOĞLU 1940-1941 yılları arasında; Kars Siyasal Tarihi, Kars Coğrafyası ve Tarihi adlı eserlerin sahibi Tarihçi Mehmet Tarhan TOKER 1937-1940 yılları arasında; Tarihçi Ekrem ÜÇYİĞİT 1941-1948 yılları arasında okulda görev yapmışlardır.

Okulun zengin kütüphanesi içinde yer alan, kuruluş yıllarında kalma piyano, radyo, gramfon, daktilo, okul zili, saat ve daha birçok tarihi eşyanın bulunduğu okul müzesi ziyaretçilere açık tutulmaktadır. Okulda görev yapan ilk öğretmen ve eğitim gören ilk öğrencilerin dosyalarına okul arşivinde ulaşmak mümkündür. Tarih kokan okul arşivi ve müzesi görenlerde tarihin tozlu sayfalarında bir yolculuk yapmış hissi uyandırmaktadır.

Kuruluşundan beri misyonunu ve vizyonunu sürekli geliştiren, yenileyen Kars Alpaslan Anadolu Lisesi kurum kültürü oluşturma bilinciyle, ülkemizin geleceği gençlerimizi en iyi şekilde yetiştirme görevini devam ettirmektedir.